

MERSİN İLİ MADEN VE ENERJİ KAYNAKLARI

Genel Müdürlüğümüzün il ve yakın çevresinde yaptığı çalışmalar sonucunda metalik madenlerden başta krom olmak üzere demir ve bakır-kurşun-çinko, endüstriyel hammadde kaynaklarından ise başta dolomit ve barit olmak üzere çimento hammaddeleri, fosfat, kireçtaşı ve manyezit yatak ve zuhurları ortaya çıkarılmıştır.

İlin yer altı kaynakları arasında ilk sıralarda yer alan krom oluşumları il genelinde çok çeşitli yerlerde gözlenmektedir. İlde 80 civarında krom yarma ve ocakları bulunmakta olup, bunların bir kısmı işletilmiştir. Merkez ve Erdemli ilçelerinde yoğunlaşan krom yatak ve zuhurlarının % Cr_2O_3 tenörleri % 10 ile % 48 arasında değişmektedir. Bakır ve kurşun-çinko oluşumlarına Aydıncık, Çamlıyayla ve Anamur ilçelerinde rastlanmaktadır. Bunlardan sadece Anamur-Ortakonuş sahasındaki % 22 Pb, % 28 Zn ve % 1 S içerikli kurşun-çinko yatağı önemli olup, yataktan geçmiş yıllarda 60.000 ton kadar üretim yapılmıştır. Diğer bakır ve kurşun-çinko oluşumları küçük boyutlu zuhurlardır. Çok sayıda demir oluşumlarına rastlanmakta olup, genellikle bunlar Aydıncık, Gülnar ve Silifke ilçelerinde yer almaktadır. Bunlardan Gülnar-Kürtler demir yatağında % 30.8 Fe+Mn tenörlü 1.100.000 ton görünür, Gülnar-Taşbaşı demir yatağında ise % 16 Fe, % 11.5 SiO_2 ve % 30 CaO tenörlü 280.000 ton görünür rezerv belirlenmiştir. Aydıncık ilçesindeki demir yatakları ise % 20-40 Fe, % 2.72-4.53 SiO_2 ve % 2 Al_2O_3 tenör ve 120.690 rezerve sahip Örendüzü demir yatağı, % 48 Fe tenör ve 31.850 ton görünür rezerve sahip Yanışlı demir yatağı ve % 22 Fe ve % 13 SiO_2 tenör ve 147.000 ton görünür rezerve sahip Besi tepesi demir yataklarıdır. Ayrıca bu demir yatakları dışında küçük boyutlu demir zuhurları da bulunmaktadır.

Mersin ili endüstriyel hammaddeler bakımından önemli potansiyellere sahiptir. Dolomit ilin başlıca endüstriyel hammadde kaynağıdır. Aydıncık ve Gülnar ilçeleri önemli dolomit yataklarına ev sahipliği yapmaktadır. Gülnar ve Aydıncık sahalarındaki dolomitlerin % MgO değerleri 18.5 ile 20.7; % CaO değerleri ise 32.05 ile 33.46 arasında değişmekte olup, toplam görünür+muhtemel rezervleri yaklaşık 10 milyar ton, toplam mümkün rezervleri ise 21 milyar ton olarak tespit edilmiştir. Ayrıca Silifke ilçesinde de % 19.45 MgO ve % 32.14 CaO içerikli 75.240.000 ton görünür, 192.199.366 ton muhtemel dolomit rezervi belirlenmiştir. Silifke ilçesinde aynı zamanda Torul-Çilbayır sahasında % 77-96 $BaSO_4$ içerikli 70.000 ton görünür+muhtemel barit, Ovacık sahasında % 32.14 CaO, % 19.45 MgO, % 0.50 SiO_2 içerik ve 220.000.000 ton görünür+muhtemel rezerve sahip kireçtaşı ve Taşucu sahasında da çimento hammaddesi olarak kullanılmaya elverişli 111.000.000 milyon ton görünür+muhtemel rezerve sahip marn oluşumları tespit edilmiştir. İldeki bir diğer barit oluşumu ise Anamur ilçesindeki Aşağıkurun zuhurudur. %94.19 $BaSO_4$ tenörlü zuhurun görünür rezervi 2.250 tondur. Fosfat oluşumları Bozyazı ve Aydıncık ilçelerinde yer almaktadır. Bunlar genellikle küçük boyutlu zuhurlar olduklarından ekonomik değildir. Zuhurların % P_2O_5 içerikleri 2.15 ile 20.83 arasında değişmektedir. İldeki diğer endüstriyel hammadde oluşumu Tarsus-Sarıkavak manyezit zuhurudur. % 46.7 MgO içerikli zuhurun görünür+muhtemel rezervi 36.642 tondur.

Genel Müdürlüğümüzün 1954-1988 yılları arasında kömür aramalarına yönelik yaptığı çalışmaları sonucunda Namrun kömür sahası ortaya çıkarılmış olup, bu sahada toplam metrajı 3859,30 metre olan 22 adet sondaj gerçekleştirilmiştir. Sahada ortalama derinliği 50.00 metre olan ve kalınlıkları 0,80-2,40 metre arasında değişen 8 adet linyit damarı bulunmaktadır. Bu damarlara ait ortalama ısı değeri orijinal kömürde 1926 - 3002 Kcal/kg arasındadır. Bu sahada kapalı olarak işletilebilecek 4.458.473 ton görünür rezerv belirlenmiştir. Ayrıca ekonomik değer taşımayan Mut-Kargıcak ve Mut-Aleksiköy zuhurları bulunmaktadır. Mersin ili Güneyyolu ilçesinde sıcaklığı 35 ile 37.5°C ve toplam debisi 1,6 lt/sn olan 3 adet sıcak su kaynağı bulunmaktadır. Mersin Camili jeotermal alanında da 1 adet sondaj çalışması gerçekleştirilmiş

olup, bu çalışmada 160 m. derinliğe ulaşılmıştır. Sondaj çalışması sonucunda ortalama 45°C sıcaklık ve 30 lt/sn debiye sahip jeotermal akışkan görünür hale getirilmiştir.

BAKIR-KURŞUN-ÇİNKO (Cu-Pb-Zn)

Anamur-Ortakonuş Sahası

Tenör : % 22 Pb, % 28 Zn, % 1 S, % 1 CaO

Rezerv :Yataktan geçmiş yıllarda 60.000 ton üretim yapılmıştır. Halen 10.000 ton görünür+muhtemel rezerv vardır.

BARİT (Ba)

İçel-Anamur-Aşağıküren K.

Tenör :% 94.15 BaSO₄

Rezerv : 2.250 ton görünür rezerv.

İçel-Silifke-Torul-Çılbayır K.

Tenör : %77-96 BaSO₄

Rezerv : 70.000 görünür+muhtemel rezerv.

ÇİMENTO HAMMADDELERİ (Çmh)

Silifke-Taşucu Sahası

Tenör : Marn

Rezerv : 111.000.000 ton görünür+muhtemel rezerv.

DEMİR (Fe)

Silifke-Pelitpınarı (Kürtler) Sahası

Tenör : % 30.8 (Fe+Mn)

Rezerv : 1.100.000 ton görünür, 571.000 ton muhtemel+mümkün rezerv.

Gülnar-Kocaşlı Grubu (Yanışlı, Besi T., Taşbaşı T., Kocaşlı) zuhurları

Tenör : % 16-50 Fe

Rezerv : 550.000 ton görünür+muhtemel rezerv. Yanışlı'nın büyük bir kısmı alınmış olup diğer zuhurların tenörleri çok düşüktür.

Gülnar-Dedeler Sahası

Tenör : % 40-57 Fe

Rezerv : Zuhur olduğundan rezerve yönelik çalışma yoktur.

Gülnar-Örendüzü Sahası

Tenör : % 20-40 Fe, % 2.72-4.53 SiO₂ ve % 2 Al₂O₃

Rezerv : 120.690 ton görünür, 1.293.000 ton muhtemel rezerv.

Anamur-Melleç Sahası

Tenör : % 45-65 Fe

Rezerv : 90.000 ton görünür+muhtemel rezerv. Geçmişte çok az cevher alınmıştır.

DOLOMİT (DoI)

Gülınar-Aydıncık Sahaları

Tenör : % 18.5-20.7 MgO

Rezerv : 9.616.879.800 ton görünür+ muhtemel, 21.061.565.000 ton mümkün rezerv.

Silifke Sahası

Tenör : % 19.45 MgO

Rezerv : 75.240.000 ton görünür, 192.199.366 ton muhtemel rezerv.

FOSFAT (P)

Bozyazı ve Aydıncık zuhurları

Tenör : % 2.15-20.83 P₂O₅

Rezerv : Zuhur olduğundan rezerve yönelik çalışma yoktur.

KİREÇTAŞI (Kçt)

Aslanköy Sahası

Tenör : % 54 CaO, % 0.24 MgO

Rezerv Rezerve yönelik çalışma yoktur.

Silifke (Ovacık) Dolomit Sahası

Tenör : % 32.14 CaO, % 19.45 MgO, % 0.50 SiO₂, % 0.76 Fe₂O₃

Rezerv : Toplam 220.000.000 ton görünür+ muhtemel rezerv.

KROM (Cr)

İlde çok sayıda krom oluşumları bulunmakta olup, bunların bir kısmı büyük boyutta yataklar olduğundan işletme yapılmıştır

Tenör : % 10 - 48 Cr₂O₃

Rezerv : 1.5 - 2 milyon ton muhtemel+mümkün rezerv.

MANYEZİT (Mag)

Mut-Çatalköy

Tenör : % 45 MgO

Rezerv : 100.000 ton muhtemel rezerv.

Tarsus-Sarıkavak Köyü

Tenör : % 46 MgO

Rezerv : 36.642 ton görünür+muhtemel rezerv.